

שקלים ב- הוספה

שווערד

מקראי קודש

עו

סימן ג

פרשת שקלים ✓

מצות קריאת פרשת שקלים בזמן המקדש

בגמרא מגילה (דף כט ע"ב) מבואר שגם בזמן המקדש היתה נוהגת קריאת פרשת שקלים בשבת שחל בו ראש חודש אדר, דאמרינן שם: "וכיון שבניסן בעי אקרובי תרומה חדשה, קדמינן 'וקרינן' באחד באדר כי היכי דלית שקלים למקדש", וברש"י שם על המשנה — ראש חודש אדר שחל להיות בשבת קורין בפרשת שקלים — "להודיע שיביאו טקליהן באדר כדי שיקריבו באחד בניסן מתרומה חדשה", והיינו שרש"י מפרש משנתנו על זמן המקדש, וקריאת הפרשה היתה משמשת הודעה שיביאו שקליהן.¹ ובזמן הזה קריאת פרשת שקלים היא זכר למקדש.²

וצריך עיון ב"משנה ברורה" (סימן תרפה ס"ק א) שכתב: שפרשת שקלים היא לזכרון מצות מחצית השקל,³ שהיו מחויבים ליתן ללשכה לקרבן התמיד בכל שנה, ובסעיף קטן ב' כתב: שבניסן בעי לאקרובי מתרומה חדשה, לכך מקדמינן ומשמיעין על השקלים באדר הסמוך לו, שיביאו שקליהן ברי"ח ניסן, ואנו משלמים פרים שפתינו "בקריאת הפרשה של 'כיתשא' דכתיב בה ענין השקלים". ודברי ה"משנה ברורה" הם העתק דברי הלבוש מלה במלה.

1) וקריאת הפרשה היתה משמשת הודעה, לשון המאירי שם ד"ה המשנה הרביעית: והוא שכבר ידעת שבאחד בניסן משמיעין על השקלים כדי שיבינו כולם את שקליהן באחד בניסן וכו', ועכשיו הוא אומר שעושין לה השמעה אחרת והיא קריאת פרשת שקלים.

2) ובזמן הזה היא זכר למקדש, עיין חינוך מצות קה.

קריאת פרשת שקלים בזמן הזה הוא זכר למצות נתינת שקלים, או זכר להשמעה על השקלים

3) לזכרון מחצית השקל וכו' ואנו משלמים פרים שפתינו. לפי פסות דברי הגמרא, רש"י והמאירי, יוצא שמצות קריאת פרשת שקלים בזמן המקדש עיקרה באה להודעה שיביאו את שקליהן, וגדר מצות הקריאה היא השמעה על השקלים, ובזמן הזה שאין מצות נתינת שקלים נוהגת, לא שייך השמעה להביא שקליהן, ומצות הקריאה היא רק "לזכר הקריאה" במקדש.

אולם מדברי הלבוש והמשנה ברורה יוצא שקריאת פ' שקלים נתקנה לזמן הזה לזכרון "מצות נתינת מחצית השקל" שהייתה בזמן המקדש ובתורת "זושלמה פרים שפתינו", שיחשב כאילו אנו מקיימים מצות נתינת מחצית השקל, ויעוין לעיל "הרריקדש" סימן א ציון 1 שבזה תלוי אם קטן עולה למפסיד בפרשת שקלים.